

63. Vejledning i forelæggelse af straffesager i Højesteret
64. Retslægerådets sagsbehandlingstid
65. Fængselsbesøg - Forsvareres mobiltelefoner og mulighed for visitation
66. Narkotika - Strafnedsættelse ved samarbejde - Plea-bargaining
67. Årsberetning for 1997 fra Erstatningsnævnet
68. Kriminalistisk Årbog 1997 - Hjælp til ofre for forbrydelser
69. Personlige oplysninger vedr. tiltalte - Forakter

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Postbox 1051
1051 København K
Telefon 3311 7522
Telefax 3332 4775

- 144-

Landsforeningens bestyrelse:

Thomas Rørdam
formand, København

Bent Holmberg
næstformand, Aalborg

Michael Abel
Holbæk

Karen Marie Dyekjær
Esbjerg

Hanne Gullitz
Århus

Poul Jost Jensen
Glostrup

Mogens Juhl
Odense

Mette Lauritzen
København

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: **1050**

Formandens adresse:

Postbox 9017, 1022 København K

Telefon 3312 4540
Fax 3393 4540

Politikommision

Justitsministeriet har nedsat en kommission vedrørende politiets forhold.

Kommissionen skal som sin ene hovedopgave overveje og fremsætte forslag om politiets fremtidige organisation, herunder inddelingen af landet i politikredse og politiets ledelsesstruktur.

Som sin anden hovedopgave skal kommissionen overveje behovet for og i givet fald udarbejde forslag til et nyt samlet lovgrundlag for politiets virksomhed, herunder for politiets magtbeføjelser.

Som repræsentant for foreningen er udpeget advokat Karen Marie Dyekjær, Esbjerg. I øvrigt sidder repræsentanter for amter, kommuner, anklagemyndighed/politi (9 medlemmer) samt domstolene m.v.

Vidnebeskyttelse

I en rapport, hvor man ikke har følt behov for eksterne eksperter, har en arbejdsgruppe under Justitsministeriet anbefalet en række foranstaltninger til vidnebeskyttelse, herunder i sager af særlig karakter, f.eks. grove narko- og rockersager - et system med betalte vidner i forbindelse med identitetsskifte og flytning m.v.

Landsforeningens Meddelelse 70/1998

Forstyrrelse af offentlig orden - Vold mod politiet - Varetægtsfængsling - Uroligheder på Nørrebro

Retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, samt stk. 2, nr. 2, straffelovens § 119 og § 134

5 mennesker i alderen 17-24 år, hvoraf A og C var 17 år, var fremstillet i grundlovsforhør sigtet for overtrædelse af straffelovens § 134 a og § 119, stk. 1, i forbindelse med nogle optøjer, da et kendt medlem af Dansk Folkeparti skulle besøge Nørrebro. B, D og E på 21 år var tillige sigtet for forsøg på overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1 ved at have kastet mursten mod en af politiets biler, mens det uniformerede politi var i færd med eskortere folketingsmedlemmet til en ventende politibil. Tre af de fem, herunder de to 17-årige, blev varetægtsfængslet i 13 dage, og kendelserne blev for tre af dem, der kæredes, stadfæstet.

Ø.L. 20. afd. kære nr. S-1171-98, 26/3 1998

A på 17, B på 24, C på 17, D på 21 og E på sin 21 års fødselsdag var fremstillet i grundlovsforhør. A blev sigtet for overtrædelse af straffelovens § 134 a og § 119, stk. 1, ved at have deltaget i slagsmål eller anden grov forstyrrelse af den offentlige orden og for at have kastet flere mursten mod en gruppe på 5-6 politifolk. A nægtede sig skyldig. Han havde sammen med C været på vej hjem. Han havde kun været tilskuer og havde ikke kastet med sten eller haft sten i hænderne.

Retten afsagde kendelse og henviste til detaljerede oplysninger fra vidner samt spor i anholdtes lommer, hvorefter der var en særlig bestyrket mistanke om, at A havde gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1. Under hensyn til oplysningerne om forholdets grovhed kunne lovovertrædelsen ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, ligesom hensynet til retshåndhævelsen skønnedes at kræve, at anholdte ikke var på fri fod. Herefter var betingelserne i RPL § 762, stk. 2, nr. 2 opfyldt.

Ud fra oplysningerne om den efterforskning, der forestod, samt idet der var en medanholdt, som anholdte ikke burde kunne samstemme sin forklaring med, fandtes der endvidere bestemte grunde til at frygte, at anholdte på fri fod ville kunne skade efterforskningen, navnlig ved at påvirke vidner og medanholdte. Herefter var betingelserne i RPL § 762, stk. 1, nr. 3 tillige opfyldt.

A blev på grund af sin unge alder anbragt i varetægtssurrogat.

B var sigtet for de samme bestemmelser og tillige forsøg på overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, ved at have kastet bøftomater og sten mod de tilstedeværende politifolk samt mod folketingsmedlemmet, idet hun blev sluset ud af en bank til en ventende bil. B nægtede sig skyldig og oplyste, at hun ikke ønskede at udtale sig i sagen. Hun bekræftede, at hun i 1993 var straffet med fængsel i 60 dage for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, og at hun den 6/3 var sigtet for hærværk.

Hun ønskede ikke at udtale sig om, hvorvidt hun havde tilknytning til autonome kredse.

Retten fandt, at der var særlig bestyrket mistanke om, at anholdte havde gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1.

Under hensyn til oplysningerne om forholdets karakter kunne lovovertrædelsen ikke forventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage. Herefter var betingelserne for varetægtsfængsling i medfør af RPL § 762, stk. 2, nr. 2 ikke opfyldt.

Under hensyn til den tid, der var forløbet, siden anholdte sidst var straffet, fandtes der ikke grundlag for varetægtsfængsling i medfør af RPL § 762, stk. 1, nr. 2.

Der var endvidere ikke anført oplysninger om sagens efterforskning m.v., der kunne begrunde varetægtsfængsling i medfør af RPL § 762, stk. 1, nr. 3, hvorfor bestemtes, at B blev løsladt.

C blev sigtet efter samme bestemmelse som A.

Han nægtede sig også skyldig, men kunne dog erkende overtrædelse af politivedtægten. C havde ikke selv kastet med sten, men han blev på et tidspunkt beordret af en ca. 25-årig mand til at hente nogle sten. Han gik herefter ind i gården til SuperBrugsen og samlede nogle gule mursten op, som han gav til manden. Han så, at manden kastede stenene, hvorefter han forsvandt fra stedet.

Grunden til, at han hentede stenene for manden, var, at han var bange for, at han ellers ville få nogen på hovedet. På et tidspunkt kom en hen og spurgte anholdte, om han ville have et æg. Anholdte tog imod ægget og kastede det mod en politibil. Han blev anholdt, mens han stod og kiggede sig omkring. Han var på det tidspunkt klar over, at A var blevet anholdt.

Retten afsagde en kendelse svarende til, hvad der ovenfor er anført for A. C blev også anbragt i varetægtsurrogat henset til hans unge alder.

D blev sigtet efter straffelovens § 134 a, § 119, stk. 1 samt forsøg på overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, idet han udover deltagelse i optøjer og vold mod politiet skulle have kastet mursten mod en af politiets biler, mens det uniformerede politi var i færd med at eskortere folketingsmedlemmet til en ventende politibil. D nægtede sig skyldig, men kunne erkende overtrædelse af politivedtægten. Han kendte nogen i det autonome miljø. Han var på vej til sin arbejdsplads i Griffenfeldsgade, da han passerede Nørrebrogade. På stedet hørte han, at folketingsmedlemmet befandt sig i banken. Han stillede sig og afventede, hvad der ville ske. Han havde ikke kastet med sten. Derimod havde han fået udleveret to tomater af en, der havde fået dem af en grøn-lænder. Pludselig råbte nogen "Der er hun", hvorefter anholdte kastede den ene tomat uden at sigte mod noget bestemt, men i retning mod banken eller politibilen. Han så samtidig, at der røg mange tomater gennem luften. Årsagen til, at han kastede tomaten, var, at han ville vise sin utilfredshed med, at folketingsmedlemmet kom i "Lille Somalia". Han havde en tidligere dom fra 1995 med hæfte i 20 dage betinget samt bøde for overtrædelse af straffelovens § 237, stk. 1 og en dom fra 1995 med dagbøder for overtrædelse af straffelovens § 164, stk. 1, nr. 1 samt yderligere en dom fra 1997, hæfte i 30 dage ligeledes for § 164, stk. 1, nr. 1 samt § 291, stk. 2.

Retten afsagde for så vidt angik D kendelse om, at der var særlig bestyrket mistanke om, at D havde gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1.

Under hensyn til oplysningerne om forholdets grovhed kunne lovovertrædelsen ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, ligesom hensynet til retshåndhævelsen skønnedes at kræve, at anholdte ikke var på fri fod. Herefter var betingelserne i RPL § 762, stk. 2, nr. 2 opfyldt.

Efter det foreliggende fandtes der ikke grundlag for at antage, at det anholdte påsigtede var foretaget i forening med flere andre. Herefter fandtes anholdte ikke at kunne påvirke sagens efterforskning, herunder ved at samstemme sin forklaring med andres. Herefter fandtes betingelserne for varetægtsfængsling i medfør af RPL § 762, stk. 1, nr. 3 ikke at være opfyldt. Der fandtes herefter heller ikke grundlag for at varetægtsfængsle i isolation.

Alle de tre fængslede blev fængslet med en frist på 13 dage. Alle de fængslede kæredes til landsretten.

Anklagemyndigheden kærede for så vidt angik D med påstand om, at D blev varetægtsfængslet tillige i medfør af RPL § 762, stk. 1, nr. 3 i isolation.

Anklageren begærede kæremålet tillagt opsættende virkning for så vidt angik spørgsmålet om isolation. Dommeren fandt ikke grundlag for at tillægge kæremålet opsættende virkning.

E blev sigtet for overtrædelse af de samme bestemmelser som D. Han nægtede sig skyldig, men kunne erkende overtrædelse af politivedtægten. Han havde været på vej for at købe grøntsager, da han så folketingsmedlemmet ankomme i en taxa. Han så, der blev tumult. Flere børn fulgte efter taxaen. Han gik selv ind i en grønthandler og købte to tomater. Han satte grønthandleren ind i situationen, og grønthandleren gav ham lov til at tage de bløde tomater uden for forretningen. Med tomaterne i en pose fortsatte han til banken. Han tog selv to tomater og lod herefter posen gå rundt. Han ved, at D fik to tomater. Da folk begyndte at råbe uden for banken, gik han ud fra, at folketingsmedlemmet kom ud. Han kastede herefter en tomat, der ramte muren. Kort efter blev han anholdt. Han oplyste supplerende, at han havde set D kaste en tomat. Han oplyste, at han havde kendskab til det autonome miljø. Han gik på daghøjskole.

Han bekræftede, at han i 1995 var blevet idømt dagbøder for overtrædelse af straffelovens § 264, stk. 1, nr. 1, og der var en verserende sag fra marts 1998 vedr. groft hærværk.

Retten afsagde kendelse om, at der var en særlig bestyrkende mistanke om, at anholdte havde gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1. Under hensyn til oplysningerne om forholdets karakter kunne lovovertrædelsen ikke forventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage. Herefter var betingelserne for varetægtsfængsling i medfør af RPL § 762, stk. 2, nr. 2 ikke opfyldt.

Der var endvidere ikke anført oplysninger om sagens efterforskning m.v., der kunne begrunde varetægtsfængsling i medfør af RPL § 762, stk. 1, nr. 3, hvorfor E blev løsladt.

Landsretten stadfæstede i henhold til byrettens grunde, også for så vidt angik anklagemyndighedens modkære i forholdet med B.

- oo0oo -

Hvoraf man kan udlede, at der heldigvis er forskel på at kaste med mursten og bløde tomater.

Erstatning for ransagning og visitation

Retsplejelovens § 1018 a

Erstatning for ransagning og visitation forhøjet i forhold til den administrativt tilbudte erstatning til henholdsvis 1.400 og 1.600 kr. henset til, at de pågældende ikke kunne forlade stedet, før ransagningen var tilendebragt, hvorfor situationen måtte side-stilles med en anholdelse.

Flertallet fandt herudover, at visitationen og ransagningen havde været ulovlig, den dissenterende dommer fandt mistankegrundlaget opfyldt.

Københavns Byrets 21. afd. nr. 23705/97, 3/4 1998

A og B blev den 19/10 1996 sigtet for overtrædelse af våbenloven og visiteret kl. 14.52. Politiet foretog ransagning af A's bil i tidsrummet 15.41 til 15.45. Sigtelsen blev frafaldet på stedet.

Resten er fra byrettens dom:

De erstatningssøgende fremsatte ved skrivelse af 23. december 1996, modtaget den 27. december 1996, fra advokat C krav om erstatning på 1.600 kr. til hver med sædvanlig procesrente fra kravets fremsættelse, jfr. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Statsadvokaten for København m.v. ydede ved skrivelse af 18. april 1997 i medfør af retsplejelovens § 1018 b A en erstatning på 700 kr. for uberettiget visitation og ransagning og B en erstatning på 200 kr. for uberettiget visitation, alt med tillæg af procesrente fra den 27. december 1996.

Rigsadvokaten stadfæstede den 17. september 1997 Statsadvokatens afgørelse.

Ved skrivelse af 22. september 1997 begærede advokat C erstatningskravet indbragt for retten.

“De erstatningssøgende har for retten nedlagt påstand om erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, med 1.600 kr. til hver med tillæg af procesrente fra kravets fremsættelse den 27. december 1996, og med fradrag af de allerede modtagne beløb for visitation og ransagning.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om frifindelse, men har ikke bestridt opgørelsen af kravene.

Der er under sagen afgivet forklaring af de erstatningssøgende samt af vidnerne (...tre civile og en politibetjent). Forklaringerne er gengivet i retsbogen.

Domsmandsrettens bemærkninger:

Domsmandsretten lægger efter det oplyste til grund, at de erstatningssøgende ved den pågældende lejlighed begge blev sigtet for overtrædelse af våbenloven.

To af rettens medlemmer finder ikke, at betingelserne i retsplejelovens § 792 a og § 794 var til stede i forbindelse med de foretagne visitationer og den foretagne ransagning, idet disse medlemmer ikke finder, at der forelå nogen rimelig grund til at mistænke de erstatningssøgende for overtrædelse af våbenloven.

Et af rettens medlemmer finder det efter de afgivne forklaringer godtgjort, at der har foreligget det fornødne mistankegrundlag, og denne dommer anser derfor politiforretningen for lovlig.

Den samlede domsmandsret lægger efter bevisførelsen til grund, at de erstatningssøgende ikke har kunnet forlade stedet, før ransagningen var tilendebragt, og retten finder det herefter godtgjort, at de erstatningssøgende har befundet sig i en situation, der må sidestilles med anholdelse, og at de derfor har krav på erstatning.

Som følge af det anførte tages erstatningspåstanden i medfør af retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, til følge, således at A tillægges yderligere 700 kr. i erstatning og B yderligere 1.400 kr. i erstatning med renter som påstået.”

- oo0oo -

Salær til den beskikkede advokat, 7.500 kr. + moms.

Røveri - Forsøgsordning for narkomaner med afvænningsbehandling

Straffelovens § 56 og § 288

T på 23 år og narkoman, der var egnet til behandling, for bl.a. røveri over for en 15-årig ekspedient, og dokumentfalsk til 113.000 kr. idømt en straf på fængsel af 1 år 6 måneder, der blev gjort betinget på betingelse af, at han tog ophold på en behandlingsinstitution med en opholdstid på 6-8 måneder, 6 måneders udslusningsfase samt 12 måneders efterbehandling.

Helsingør Ret, SS nr. 99/98, 20/3 1998

T på 23 år var under en tilståelsessag tiltalt for hæleri med hensyn til en check, be- drageri ved at have indsat den i banken, tasketyveri, dokumentfalsk med hensyn til en check på 10.000 kr., medvirken til dokumentfalsk på 1.600 kr. samt en række yderligere dokumentfalskforhold med checks på henholdsvis 12.000, 12.000, 33.800, 12.200, 12.000 og 18.000 kr., røveri i forhold 12 efter straffelovens § 88, stk. 1, nr. 1, ved i december 1997 at have tvunget en 15-årig pige til at udlevere sig i alt 4.200 kr. fra en biografkasse, idet han holdt den ene hånd for munden af hende, tog fat i hendes nakke og sagde, at hun skulle holde kæft, hvorefter han slap hende og fulgte efter hende til kassen.

Derudover et par brugstyverier og et yderligere dokumentfalskforhold på 1.500 kr.

Der var indhentet en personundersøgelse. Følgende var anført i resumé og konklusion:

“Sagen har været telefonisk drøftet med visitationsudvalgets medlemmer den 13/3 1998, og udvalget finder, at T's stofmisbrug er af en sådan karakter og omfang, at han er omfattet af forsøgsordningen til behandling af kriminelle stofmisbrugere som alternativ til frihedsstraf.

T er grundigt orienteret om forsøgsordningen og behandlingen på behandlingsinstitutionen B med en opholdstid på 6-8 måneder, 6 måneders udslusningsfase samt 12 måneders efterbehandling.”

Under henvisning hertil fandt Kriminalforsorgen T egnet til en betinget dom med 2 års prøvetid og 2 års tilsyn af Kriminalforsorgen med vilkår som ovenfor anført.

Retten udmålte en straf på fængsel i 1 år og 6 måneder og anførte:

“Da det findes upåkrevet, at straffen kommer til fuldbyrdelse, bestemmes det i medfør af straffelovens § 56, stk. 2, at fuldbyrdelsen af dommen udsættes og bortfalder efter forløbet af en prøvetid på 2 år under de nedenfor angivne betingelser.

Tiltalte har under sagen været frihedsberøvet fra den 27. januar 1998.”

Landsforeningens Meddelelse 73/1998

Samfundstjeneste - Vilkårsovertrædelse - Nye vilkår

Straffelovens § 66

Vilkårsovertrædelse i forbindelse med samfundstjeneste som følge af alkoholmisbrug. Uanset, at der ikke var udtrykkelig hjemmel hertil, indføjede retten et særvilkår, idet der ikke uanset vilkårsovertrædelsen var fuldt tilstrækkeligt grundlag for at lade den ubetingede frihedsstraf udløse.

Københavns Byrets 4. afd. nr. 22608/97, 7/5 1998

K på 18 år blev den 27/1 1997 for et gaderøveri over for en anden kvinde idømt 6 måneders fængsel betinget af samfundstjeneste i 60 timer. K var udlænding, men anklagemyndighedens påstand om udvisning blev ikke taget til følge.

Ved skrivelser af 20/6 1997 og senere indberettede Kriminalforsorgen, at K efter afvikling af 4 timer havde tilsidesat vilkåret om fortsat udførelse af samfundstjeneste.

Anklagemyndigheden indbragte den 13/10 1997 sagen for retten med påstand om, at K blev idømt en ubetinget fængselsstraf. Forsvareren nedlagde påstand om opretholdelse af den betingede dom evt. med tilføjelse af et nyt særvilkår om alkoholistbehandling.

Kriminalforsorgen tilkendegav, at man uanset den skete indberetning kunne tiltræde opretholdelse af dommen og fortsat samfundstjeneste, men kun på betingelse af, at der tilføjedes et nyt særvilkår om alkoholistbehandling, således at der af tilsynsmyndigheden kunne træffes bestemmelse om, at behandlingen evt. skulle foregå under ophold i egnet institution.

K bekræftede under domsforhandlingen, at hun havde tilsidesat vilkåret. Hun kunne ikke give nogen forklaring herpå, men bekræftede, at hun havde alkoholproblemer. Det var imidlertid hendes opfattelse, at hun ved egen hjælp kom ud af sit alkoholmisbrug i eftersommeren 1997. Hun var fortsat interesseret i at gennemføre samfundstje-

nesten og indstillet på at undergive sig det foreslåede vilkår om afvænningsbehandling, også selv om det måtte indebære krav om institutionsophold mod hendes vilje og ønske.

Byretten udtalte:

“Efter de foreliggende oplysninger lægges det til grund, at domfældte i væsentlig grad har tilsidesat vilkåret i den betingede dom af 27. januar 1997 om udførelse af samfundstjeneste. Endvidere må det lægges til grund, at vilkårsovertrædelsen i væsentlig grad må tilskrives domfældtes alkoholmisbrug. Det af Kriminalforsorgen foreslåede nye særvilkår om afvænningsbehandling er således velbegrundet.

Den betingede dom af 27. januar 1997 indeholdt ikke et sådant særvilkår. Ved den ved lov nr. 274 af 15. april 1997 gennemførte ændring af straffelovens § 63, stk. 4 (tidligere stk. 3) blev der skabt hjemmel til, at der i en oprindelig dom med samfundstjeneste kan indsættes særvilkår om alkoholafvænningsbehandling ikke blot ambulantly, men også i forbindelse med indlæggelse, jf. straffelovens § 57, stk.1, nr. 4, som nu anbefalet af Kriminalforsorgen.

Spørgsmålet er dernæst, om et sådant særvilkår efterfølgende kan tilføjes under en sag i anledning af vilkårsovertrædelse.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 66 (Betænkning nr. 1211/1990 om Samfundstjeneste s. 195 og bemærkningerne til lovforslaget - L 84 af 30. oktober 1991 - særtryk s. 38, sp. 2), at “Det er tilsigtet med affattelsen af § 66, stk. 1, nr. 2, at der ikke i anledning af vilkårsovertrædelser kan ...tilføjes behandlingsvilkår, jfr. § 63, stk. 3, 2. pkt., der ikke var fastsat i dommen til samfundstjeneste.”

Formålet med de senere i 1997 gennemførte ændringer i reglerne om samfundstjeneste var imidlertid generelt “at styrke mulighederne for anvendelse af samfundstjeneste” (lovforslag L 12 af 2. oktober 1996, særtryk s. 3, sp. 1). Om udvidelsen i adgangen til at fastsætte særvilkår i den oprindelige dom hedder det videre i bemærkningerne s. 7: “Det er Justitsministeriets opfattelse, at domstolenes mulighed for i den konkrete situation at idømme samfundstjeneste ikke bør hindres unødigt. Det må undgås, at en begrænsning i de former for særvilkår, der kan knyttes til en dom til samfundstjeneste, fører til en utilsigtet indsnævring af den personkreds, over for hvilken en betinget dom med vilkår som samfundstjeneste kan bruges.”

Under hensyn til det således beskrevne formål med den senere lovændring kan der ikke lægges afgørende vægt på den citerede motivudtalelse til de oprindelige regler. Det kan herefter ikke anses for udelukket efterfølgende under en sag om vilkårsover-

trædelse at tilføje et nyt særvilkår, når dette som i den foreliggende sag må forekomme velbegrunder, og når alternativet under hensyn til Kriminalforsorgens opfattelse er, at samfundstjeneste ellers ikke fortsat kan anvendes.

Herefter, og idet domfældte har erklæret sig interesseret i fortsat at udføre samfundstjeneste og er indforstået med det foreslåede nye særvilkår, finder retten, uanset den væsentlige vilkårsovertrædelse, ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at idømme ubetinget frihedsstraf. I stedet opretholdes den betingede dom i medfør af straffelovens § 66, stk. 1, nr. 2, med de nedenfor anførte ændringer.

T h i b e s t e m m e s:

Københavns Byrets dom af 26. januar 1997 over K opretholdes med de ændringer,

at prøvetiden forlænges til 2 år fra dommen,
at der fastsættes en længstetid på 4 måneder, og
at domfældte som nyt særvilkår efter tilsynsmyndighedens nærmere bestemmelse undergiver sig behandling mod misbrug af alkohol, om fornødent på egnet institution. Længstetiden for et sådant ophold fastsættes til 4 måneder.”

Landsforeningens Meddelelse 74/1998

Vold - Gentagelsesvirkning - Reststraf

Straffelovens § 40, § 244 og § 247

Knytnæveslag i ansigtet og flere yderligere slag, 6 tidligere voldsdomme. 30 dages fængsel, der ansås som udstået med varetægtsfængsling på 23 dage.

V.L. 2. afd. a.s. S-0283-98, 5/3 1998

T var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 244, jfr. § 247 ved kl. 4 om morgenen ved banegården at have tildelt A et knytnæveslag i ansigtet. A faldt omkuld, og han fik yderligere flere slag i ansigtet og på kroppen, hvilket medførte hævede læber, flere sår på indersiden af læberne samt sår i næsen.

Fem vidner afgav forklaring.

T havde 6 domme med vold efter § 244 fra 1994-1996, senest med en fællesstraf på fængsel i tre måneder.

Retten lagde til grund, at T havde slået som “beskrevet i anklageskriftet”, men fortsatte:

“Ved straffastsættelsen lægges det til grund, at skadelidte forinden generede tiltalte og de øvrige kunder ved pølsevognen, idet han bl.a. slog lugen hertil ned. Dette påtalte tiltalte, hvorefter skadelidte provokerede ham, idet han flere gange opfordrede ham til at slå og i forbindelse hermed fulgte efter ham, da han forlod stedet, for til sidst at puffe til ham med brystet/maven. I umiddelbar forlængelse heraf øvede tiltalte herefter vold som foran anført.

Under hensyn til den tid, der er forløbet siden prøveløsladelsen samt tiltaltes aktuelle gode personlige forhold, finder retten det forsvarligt i medfør af straffelovens § 40, stk. 1, jfr. § 61, stk. 2, nr. 1, at fastsætte en ubetinget straf alene for det nye forhold. Denne straf fastsættes under førnævnte omstændigheder efter straffelovens § 244, jfr. § 247, til fængsel i 30 dage.

Tiltalte har under sagen været frihedsberøvet fra den 17. december 1997 og indtil dommen. (9/1 1998, ER).

I medfør af straffelovens § 86, stk. 1, 4. punktum, bestemmes, at straffen anses for udstået med varetægtsfængslingen.”

Anklagemyndigheden ankede til skærpelse. T påstod frifindelse.

Landsretten udtalte:

“Også efter bevisførelsen for landsretten, særligt de af vidnerne B og C afgivne forklaringer, findes det bevist, at tiltalte fulgte efter A, da denne var på vej væk fra tiltalte og vidnet D, og at tiltalte, da han fik indhentet A, tildelte denne et knytnæveslag i ansigtet, hvorved A faldt omkuld. Derimod findes det ikke med den til domfældelse fornødne sikkerhed bevist, at tiltalte slog A, medens denne lå ned. Det findes ubetænkeligt at lægge til grund, at A har pådraget sig de konstaterede skader ved det slag, som tiltalte gav ham. I det foran angivne omfang tiltræder landsretten, at tiltalte er fundet skyldig i den rejste tiltale.

Under hensyn til det, der var passeret forud for voldsudøvelsen, hvorunder A havde optrådt stærkt provokerende og havde generet tiltalte og opfordret denne til slagsmål, tiltrædes det, at der har foreligget sådanne særlige omstændigheder, at reststraffen ikke er udløst.

Straffen findes af de foran nævnte grunde passende bestemt, og det tiltrædes endvidere, at denne er anset for udstået med varetægtsfængslingen.

Landsretten stadfæster herefter dommen.”

Landsforeningens Meddelelse 75/1998

Frihedsberøvelse af asylsøgende - Udlændingeloven - Udvisning - Sager, der stilles i bero

Udlændingelovens § 35

Kosovoalbaner, der var dømt for tyveri og grov vold efter § 245 i april 1997 og havde fået afslag på asyl, blev løsladt af landsretten under hensyn til, at varetægtsfængslingen nu havde varet i 10 måneder og udsendelse af afviste asylsøgende fra Kosovo i det tidligere Jugoslavien var stillet i bero.

Ø.L. 11. afd. kære nr. S-1253-98, 7/4 1998

S havde påkæret kendelse afsagt den 30. marts 1998 af Københavns Byret GR.afd. (sag nr. 12399/97), hvorved det i medfør af udlændingelovens § 35, nr. 1, var bestemt, at S fortsat kunne frihedsberøves med frist til den 27. april 1998.

Den beskikkede advokat B og anklagemyndigheden havde indgivet kæreskrifter.

Af sagens oplysninger fremgik, at S, der kom fra Kosovo-provinsen, ved Tårnby retsdom af 22. april 1997 blev idømt 4 måneders fængsel for tyveri og vold efter straffelovens § 245, stk. 1, og udvist af Danmark i 5 år med indrejseforbud til den 1. juli 2002. Der var den 7. november 1995 af Flygtningenævnet meddelt ham afslag på ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, og den 12. juli 1996 meddeltes afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9. I forbindelse med påtænkt prøveløsladelse efter afsoning af 2/3 af ovennævnte straf blev S den 10. juni 1997 varetægtsfængslet i medfør af udlændingelovens § 35, nr. 1, med henblik på fremskaffelse af indrejsetilladelse og effektivering af udvisningen. Der havde siden den 26. maj 1997 forgæves været ført forhandlinger via den Jugoslaviske Ambassade om hjemrejsetilladelsen til S. Han havde erklæret, at han ikke frivilligt ville lade sig hjemsende.

Den 18. marts 1998 skrev Flygtningenævnet således til S:

“....

Flygtningenævnet har på baggrund af de seneste oplysninger om situationen i Kosovo-provinsen besluttet at stille behandlingen af asylansøgninger fra Kosovoalbanere i bero indtil videre. Flygtningenævnet har endvidere anmodet Rigspolitiet om ikke indtil videre at foretage tvangsmæssige udsendelser af afviste asylansøgere fra Kosovo-provinsen.

Flygtningenævnet skal herved meddele Dem, at nævnet har underrettet Rigspolitichefen, afdeling E, om at De er omfattet af beslutningen om, at tvangsendelser indtil videre sættes i bero.

Når Flygtningenævnet har modtaget yderligere oplysninger om situationen i Kosovo-provinsen, vil nævnet vende tilbage til sagen.

...”

“Landsretten bemærker:

Efter oplysningerne om forløbet af udsendelsesbestræbelserne og særlig Flygtningenævnets beslutning som omhandlet i brevet af 18. marts 1998 til S, må det antages, at der ikke er nogen reel udsigt til, at det i en nærmere fremtid vil være muligt at udsende ham. Under hensyn hertil og til, at varetægtsfængslingen nu har varet i ca. 10 måneder, finder landsretten, at der ikke længere er tilstrækkelig grundlag for at opretholde fængslingen, hvorfor

b e s t e m m e s:

S løslades.”

Landsforeningens Meddelelse 76/1998

Sædelighedssag - Anden kønslig omgængelse med mindreårig stedsøn - Erstatning

Straffelovens § 222, § 223, § 224 og § 225

T på 39 år havde gennem 5 år kønsligt forhold til sin 9-14 årige stedsøn og i ca. 4 år ligeledes kønsligt forhold til sin 7-11 årige steddatter. I en 4-årig periode anden

kønslig omgængelse med sin 6-10 årige biologiske datter og herudover i mere kortvarige perioder kønsligt forhold til to drenge under 15 år.

Byrettens dom på fængsel i 5 år blev i landsretten nedsat til 4 år. Erstatning til stedsønnen, der i byretten var udmålt til 75.000 kr., blev i landsretten nedsat til 35.000 kr.

Ø.L. 2. afd. a.s. S-0678-98, 28/5 1998

T på 39 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 225, jfr. § 224 og § 222, stk. 1, jfr. § 223, stk. 1, ved dels på sin bopæl, dels andre steder, herunder i en lastbil, at have haft anden kønslig omgængelse med sin stedsøn fra omkring 1987 til oktober 1993. Han havde bl.a. formået stedsønnen til at sutte på sit kønslem og selv suttet på stedsønnens kønslem.

I forhold 2 var han tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 224, jfr. § 223, stk. 1, jfr. § 222, stk. 2, ved i perioden fra 1989 til 1993 på sin bopæl og bl.a. i en lastbil at have haft anden kønslig omgængelse med sin steddatter, idet han bl.a. formåede denne til at onanere hans lem til sædafgang, ligesom han befølte pigen bl.a. på hendes kønsdel.

I forhold 3 var han tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 210, stk. 3, § 224, jfr. § 222, stk. 2, ved jævnlig fra 1993 til 1997 at have haft anden kønslig omgængelse med sin datter, bl.a. ved at få denne til at onanere sit kønslem og ved at have indført sit erigerede kønslem mellem forurettedes baller og presset kønslemmet mod hendes kønsdel.

I forhold 4 for overtrædelse af straffelovens § 225, jfr. § 224, § 222, stk. 2, ved i perioden 1995 til 1997 ti gange at have onaneret en 10-12 årig drengs kønslem.

I forhold 5 overtrædelse af straffelovens § 225, jfr. § 224, § 222, stk. 1, ved over en to-årig periode bl.a. at have formået en dreng på 13-15 år til at onanere T's kønslem og ligeledes onaneret drengens kønslem, herunder suttet på dette, og ved i to tilfælde at have ført sit erigerede kønslem ind i drengens endetarm.

Forhold 6-8 drejede sig om nogle færdselsforseelser, herunder en promillekørsel med materiel skade.

Byretten idømte en straf af fængsel i 5 år og 1 års frakendelse af kørekortet.

Stedsønnen fik tillagt 75.000 kr. i erstatning, steddatteren 25.000 kr., datteren 25.000 kr., den ene dreng i forhold 4. 10.000 kr., den anden dreng i forhold 5. 20.000 kr.

T ankede med påstand om formildelse af straffen og nedsættelse af erstatningen til stedsønnen. Anklagemyndigheden påstod skærpelse.

Landsretten udtalte:

“Straffen nedsættes til fængsel i 4 år. Den skete førerretsfrakendelse tiltrædes.

De juridiske dommere nedsætter erstatningen til A (stedsønnen) til 35.000 kr.

I øvrigt stadfæstes dommen i det omfang, den er anket.”

Landsretten gjorde en tilføjelse om, at erstatningerne skulle betales til værgerne i det omfang, de forurettede var under 18 år.

Landsforeningens Meddelelse 77/1998

Nødværge - Exces - Vold

Straffelovens § 13, § 244 og § 247

V.L. 2. afd. a.s. S-0272-98, 25/5 1998

1. T på 18 år var sammen med medtiltalte N på 19 år tiltalt T alene for overtrædelse af straffelovens § 244 og § 247, stk. 1 - vold i gentagelsestilfælde - ved i et øltelt at have tildelt A et knytnæveslag i ansigtet og herefter med begge hænder at have klemmt fast om A's hals, således at han havde vanskeligt ved at trække vejret, ligesom T dunkede forurettedes hoved ned i stolene.

2. Samme bestemmelser ved fem kvarter senere på en restaurant at have tildelt B et slag i ansigtet med en ølflaske, således at denne knustes, og hvorved forurettede bl.a. pådrog sig ar i panden, ar på næseroden og et 2 cm ar på næsen, således at der opstod varig mén.

3. Begge de tiltalte for overtrædelse af de samme bestemmelser ved et kvarter senere i en rundkørsel at have overfaldet C, idet de tiltalte slog og sparkede denne i hovedet, således at forurettede bl.a. pådrog sig blodansamling omkring venstre øje, blodudtrædning i huden omkring højre øje og små sår i ansigtet.

T var tidligere både i 1995 og 1997 straffet for vold med henholdsvis bøder og fængsel i 30 dage. N var ligeledes i 1994 og 1997 straffet for vold med henholdsvis betinget straf og fængsel i 40 dage.

T nægtede sig skyldig i forhold 1 og 2, men erkendte at have slået C i forhold 3.

N erkendte at have slået C i forhold 3.

Der blev dokumenteret politiattester om skader svarende til det beskrevne i anklageskriftet.

I forhold 1 lagde retten alene til grund, at T efter noget forudgående skubberi mellem ham, N og A, havde taget fat om A's ene arm og skulder, og - idet han samtidig spændte ben for A - pressede denne ned på gulvet, uden at der dog havde været tale om et egentligt halsgreb, og at A i forbindelse hermed blev stødt ind i nogle stole.

Det blev således ikke lagt til grund, at der havde været tale om knytnæveslag i ansigtet eller et egentligt halsgreb, ligesom det ikke fandtes godtgjort, at T havde dunket A's hoved ned i stolene.

I forhold 2 blev det lagt til grund, at T som følge af den forudgående episode havde haft et ret spændt forhold til A og andre personer fra Aars, herunder B, og da T blev opfordret til at gå udenfor, havde tildelt B et slag i ansigtet med en ølflaske med de i anklageskriftet anførte skader til følge, efter at T umiddelbart forinden af B - uden videre og uden at denne var blevet opfordret hertil - havde fået et knytnæveslag i ansigtet.

T blev som følge heraf fundet skyldig i anklageskriftets forhold 2.

I forhold 3 lagde retten efter et vidnes forklaring til grund, at de to tiltalte i den omhandlede rundkørsel - umiddelbart efter at have spurgt vidnet om vej, og efter at C var kommet gående til rundkørslen - efter nogle bemærkninger til C i fortsættelse heraf tildelte denne flere knytnæveslag i ansigtet og efterfølgende sparkede til C, da denne lå på vejen, alt med de i anklageskriftet anførte skader til følge. De to tiltalte blev som følge heraf fundet skyldige i tiltalens forhold 3.

T blev idømt fængsel i 4 måneder, hvor retten bl.a. tog hensyn til - ud over T's to tidligere voldsdomme - at der var tale om flere voldstilmælde, at der i forhold 2 var slået med ølflaske, og at der i forhold 3 var tale om meningsløs gadevold mod en tilfældig person.

N fik fængsel i 40 dage, hvor man tog hensyn til, at han var tidligere straffet, og at der var tale om meningsløs gadevold.

T ankede til frifindelse i forhold 1 og 2 og påstod i øvrigt formildelse. Anklagemyndigheden påstod T dømt i overensstemmelse med tiltalen for byretten, idet han dog i forhold 1 ikke skulle dømmes for at have givet A et knytnæveslag i ansigtet eller at have dunket A's hoved ned i nogle stole.

Anklagemyndigheden påstod endvidere skærpelse af straffen.

T forklarede supplerende om forhold 2, at A gentagne gange kom ned til det bord, hvor bl.a. N og T selv sad, og kaldte dem "kyllinger fra Ålborg" og spurgte, om de ikke ville ud for at slås. T og N mente ikke, at de kunne få lov til at forlade værtshuset. De forsøgte at undgå en voldelig konfrontation ved at blive siddende ved bordet og ved at lade være med at kigge op.

A forklarede supplerende bl.a., at han og en pige, der havde været indblandet i det forudgående skubberi, var kærester, men der blev ikke skubbet med vilje. Kæresten blev imidlertid sur og skubbede til de tiltalte, der væltede, og så blev der skubbet igen.

Vedr. forhold 2 forklarede han bl.a., at han havde været vred over, hvad der var sket under episoden i forhold 1. Stemningen var ret ophidset, da der var mange, der havde set episoden i ølteltet. En pige var kommet og spurgte, om han ikke kunne dæmpe gemytterne ned, og han svarede, at det hverken kunne eller ville han. Han måtte indrømme, at han senere på aftenen var rimeligt provokerende over for dem.

Et kvindeligt vidne bekræftede, at stemningen var ophidset. Der stod måske 12-15 personer ved bordet under episoden i forhold 2. A blev ved med at sige, at T og N havde slået hans pige. T og N blev ved med at sige, at de ikke ville slås. Det var vidnets opfattelse, at T og N ville have fået tæsk, ligegyldigt hvad de havde gjort. Hun var fuldstændig sikker på, at C (forhold 3) var på restauranten den pgl. aften.

Et andet kvindeligt vidne havde ikke set C den pgl. aften på restauranten, men hun så ham vist på fortovet udenfor.

Landsretten udtalte:

"Det bemærkes, at det voldsforhold, som T blev fundet skyldig i ved dommen af 7. august 1997, er begået, før tiltalte fyldte 18 år. Straffelovens § 247 er derfor ikke anvendelig.

Ad forhold 1:

3 voterende finder det ikke bevist, at T har taget halsgreb, og stemmer på denne baggrund for at frifinde tiltalte i dette forhold.

3 voterende finder efter den sikre forklaring fra A, at det må lægges til grund, at tiltalte væltede A omkuld og tog halsgreb på ham med begge hænder, mens han lå ned. Disse voterende stemmer derfor for i dette omfang at finde T skyldig i forhold 1.

Efter udfaldet af stemmeafgivningen frifindes tiltalte i forhold 1.

Ad forhold 2:

Efter bevisførelsen for landsretten herunder tiltaltes forklaring vedr. forhold 2, som støttes af de øvrige vidneforklaringer, må det lægges til grund, at der som følge af episoden i ølteltet tidligere på aftenen var en uhyre fjendtlig stemning mod T og N på "Jydepotten". Vidnet A har således beskrevet det på den måde, at der var en "ølstemning" mod dem. Det må på den helt specielle baggrund lægges til grund, at T og N efter B's slag var i en situation, hvor yderligere voldsudøvelse mod dem var umiddelbart overhængende. Under disse omstændigheder finder 5 voterende, at T's slag med flasken, som har overskredet grænsen for lovlig nødværge i straffelovens § 13, stk. 1, dog er straffrit i medfør af straffelovens § 13, stk. 2, jfr. stk. 1, medens 1 voterende finder, at slaget med flasken overskred grænsen i straffelovens § 13, stk. 2.

I overensstemmelse med stemmeflertallet frifindes T herefter i forhold 2.

Ved strafudmålingen må det tages i betragtning, at C - uanset om han tidligere havde været på "Jydepotten" den pgl. aften eller ej - på ingen måde havde givet T og N anledning til at slå og sparke, at T og N var to om C, og at de sparkede ham bl.a. i hovedet, efter at han var kommet ned at ligge på jorden. Straffen findes herefter - på linie med straffen for N - at kunne fastsættes til fængsel i 40 dage.

Under hensyn til, at der nu er sket frifindelse i forhold 1 og 2, ændres byrettens omkostningsafgørelse, således at det offentlige skal betale halvdelen af sagens omkostninger for byretten.

Med disse ændringer stadfæster landsretten dommen."

Aktionærlån - Anklageskrifter - Forældelse - Ankefrister

Aktieselskabslovens § 115 og § 161, Retsplejelovens § 831, § 949 og § 963, straffelovens § 93

T var tiltalt for aktionærlån til 1.3 mill kr., men påstod frifindelse, dels på grund af forældelse, dels fordi anklageskriftet ikke opfyldte betingelserne i RPL § 831, heri fik han i byretten medhold. Anklagemyndigheden ankede, men anken blev afvist, da der ikke var rettidig forkyndelse, efter at anklagemyndigheden havde fået Procesbevillingsnævnets tilladelse til anke.

VL 4. afd. S-0856-98, 15/4 1998

T var tiltalt for overtrædelse af aktieselskabslovens § 161, stk. 1 og stk. 2, jfr. § 115, stk. 1 ved i 1992 og 1993 at have ladet selskabet P A/S, nu SP A/S, yde lån til aktionærer, bestyrelsesmedlemmer og direktør i selskabet, hvilket lån pr. 30/5 1995, hvor det blev indfriet, udgjorde 1.311.826 kr.

T var tidligere af betydning for sagen straffet ved ankedom i 1996 for blandt andet overtrædelse af aktieselskabslovens § 115, stk. 1 med en bøde på 24.000 kr.

T gjorde til støtte for sin påstand om frifindelse principalt gældende, at der forelå forældelse, samt at tiltalen for overtrædelse af aktieselskabslovens § 161, stk. 2 ikke opfyldte kravene i RPL § 908, stk. 3, jfr. § 831, stk. 1, nr. 3. Subsidiært gjorde tiltalte gældende, at han ikke havde haft fornøden tilregnelser.

Anklagemyndigheden påstod dom efter anklageskriftet under anbringende af, at der ikke var indtrådt forældelse, og at anklageskriftets formulering opfyldte retsplejelovens krav, og at tiltalte havde haft den fornødne tilegnelse.

Retten udtalte:

“Efter tiltaltes egen forklaring og udskrift af 30/3 1995 fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen over de for SP A/S registrerede forhold må det lægges til grund, at det var selskabets direktør D, der i Vestjysk Bank lånte 500.000 kr. til stiftelse af selskabet, og at dette lån nogle få dage efter stiftelsen den 2. marts blev indfriet ved optagelse af lån på tilsvarende beløb i selskabet. Det må således lægges til grund, at lånet, der var i strid med aktieselskabslovens § 115, stk. 1, blev ydet i marts måned 1992. Anklageskrift blev fremsendt til retten i Herning den 23/7 1996. Denne del af tiltalen må herefter anses for forældet i medfør af straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, jfr. § 94, stk. 4.

Vedrørende tiltalen for overtrædelse af aktieselskabslovens § 161, stk. 2, finder retten, at de omstændigheder med hensyn til blandt andet tid, sted og udførelsesmåde, hvis tilstedeværelse tilsammen efter anklagemyndighedens opfattelse skulle udgøre den strafbare overtrædelse af aktieselskabslovens § 161, stk. 2, ikke opfylder betingelserne i retsplejelovens § 831, stk. 1, nr. 3.

Tiltalte vil derfor i det hele være at frifinde, jfr. retsplejelovens § 908, stk. 2 og 3.”

Landsrettens kendelse om afvisning af anken følger her:

“Ved dom afsagt den 9. december 1997 af Retten i Herning, 2. afdeling, blev tiltalte T frifundet for overtrædelse af aktieselskabslovens § 161, stk. 1 og stk. 2, jf. § 115, stk. 1.

Med Procesbevillingsnævnets tilladelse af 16. februar 1998 har anklagemyndigheden ved ankemeddelelse med anklageskrift af 20. februar 1998 påanket denne dom, principalt til domfældelse for overtrædelse af aktieselskabslovens § 161, stk. 2, jf. § 115, stk. 1, samt til skærpeelse. Subsidiært har anklagemyndigheden nedlagt påstand om, at dommen ophæves og sagen hjemvises til realitetsbehandling ved byretten.

Efter at ankemeddelelsen den 18. marts 1998 var blevet forkyndt for tiltalte, har Statsadvokaten i Viborg fremsendt sagen til landsretten med anmodning om, at spørgsmålet om ankens rettidighed afgøres særskilt og forlods, jf. retsplejelovens § 963, stk. 3, jf. § 949, stk. 2, og med bemærkning, at anklagemyndigheden anser sin anke for rettidig, idet fristoverskridelsen ikke kan tilregnes anklagemyndigheden.

Af sagens oplysninger fremgår, at politiet den 13. marts 1998 rettede henvendelse på adressen (...selskabets adresse), som både i byretsdommen og ankemeddelelsen er anført som tiltaltes bopæl, og hvor to brødre og en svigerinde til tiltalte bor. Efter dernæst at have forhørt sig hos forskellige traf politiet den 18. marts tiltalte på firmaet SP (...i en anden by) som tiltalte arbejder for. Tiltalte fik ankemeddelelsen forkyndt, og han oplyste i den forbindelse blandt andet, at han havde været bortrejst til østlandene, hvor han havde opholdt sig i Riga i længere tid.

Landsretten udtaler:

Da politiet ifølge det oplyste først den 13. marts 1998, det vil sige efter, at den i retsplejelovens § 963, stk. 3, litra c, fastsatte frist på 14 dage var overskredet, har henvendt sig på den for tiltalte opgivne adresse og derpå indledt forhøringer i området, finder landsretten ikke grundlag for at antage, at fristens oversiddelse skyldes grunde, som ikke kan tilregnes anklagemyndigheden, jf. retsplejelovens § 963, stk. 3, jf. § 949, stk. 2. Landsretten afviser derfor anken.

T h i b e s t e m m e s:

Denne anke afvises.”

Landsforeningens Meddelelse 79/1998

Færdselsloven - Kørsel uden at have erhvervet kørekort - Bødestørrelse - Sagsomkostninger

Færdselsloven § 117, stk. 5

Ikke nedsættelse af den takstmæssige bøde på 5.000 kr. under hensyn til T's indtægtsforhold. Den økonomiske fordel ved at køre uden kørekort var ikke afhængig af indtægtsniveauet. Da det var en principiel sag efter lovændringen, slap T for sagsomkostninger ved landsretten.

VL 8. afd. S-0633-98, 24/4 1998

T var tiltalt for overtrædelse af færdselslovens § 117, stk. 5, jfr. § 63 a, stk. 1 ved at have ført en registreringspligtig knallert uden at have erhvervet kørekort til enten motorcykel eller bil.

T erkendte sig skyldig, han modtog overgangsydelse med en årlig bruttoindtægt på 108.000 kr.

Byretten udmålte bøden til 3.000 kr. med forvandlingsstraf af hæfte i 6 dage og bemærkede:

“Ved udmåling af straffen for overtrædelse af færdselslovens § 63 a skal der tages særligt hensyn til den økonomiske fordel, som tiltalte har opnået ved ikke at have erhvervet kørekort, jfr. færdselslovens § 117, stk. 5, 2. pkt. Straffen for førstegangs overtrædelse af bestemmelsen findes passende som udgangspunkt at kunne udmåles til en bøde på 5.000 kr. Retten finder ikke, at det ved vedtagelsen af færdselslovens § 117, stk. 5, 2. pkt. har været tilsigtet, at den skyldiges betalingsevne ikke længere skal tillægges betydning, jfr. straffelovens § 51, stk. 3. Tiltaltes indkomst er højere end kontanthjælp til en ikke-forsørger, men lavere end arbejdsløshedsdagpenge, og en bøde på 3.000 kr. findes passende.”

Landsrettens dom lyder:

“Den indankede dom er afsagt den 23. december 1997 af Retten i Randers.

Anklagemyndigheden, der har fået Procesbevillingsnævnets tilladelse til at anke dommen, har påstået skærpe, således at der udmåles en bøde på 5.000 kr.

Tiltalte har påstået stadfæstelse. Tiltalte har ikke givet personligt møde for landsretten.

Landsretten udtaler:

Det fremgår af ordlyden af færdselslovens § 117, stk. 5, 2. pkt., at der ved udmålingen af bødestrafen i tilfælde af kørsel uden at have erhvervet førerret skal tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel, der er opnået ved ikke at have erhvervet førerret. Det tiltrædes derfor, at bøden i et tilfælde af førstegangskørsel uden at have erhvervet førerret til bil eller motorcykel er fastsat til 5.000 kr. Da denne økonomiske fordel ikke er afhængig af indtægtsniveau, forhøjer landsretten bøden til 5.000 kr.

Med denne ændring stadfæster landsretten dommen.

Under hensyn til, at anken skyldes et ønske fra anklagemyndigheden om at få fastlagt mere generelle retningslinier for bødeniveauet i disse sager efter lovændringen, skal det offentlige betale sagens omkostninger for landsretten.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Den indankede dom stadfæstes med de ændringer, at bøden forhøjes til 5.000 kr., og at forvandlingsstraffen fastsættes til hæfte i 8 dage.

Det offentlige skal betale sagens omkostninger for landsretten.”

Landsforeningens Meddelelse 80/1998

Advokater - Tavshedspligt

Retsplejelovens § 31, stk. 3, Menneskerettighedskonventionens art 10

Advokat A havde i en bog om en meget omtalt sædelighedssag gengivet forklaringer fra vidner, der var omfattet af referatforbud. Byretten idømte en bøde på 3.000 kr. Advokaten ankede til frifindelse, Vestre Landsret skærpede bøden til 5.000 kr. under hensyn til forholdets karakter og til at A tidligere var straffet for overtrædelse af straffelovens § 152, stk. 1. Advokaten ankede påny og i Højesteret blev bøden skærpet til 25.000 kr, da det var en skærpene omstændighed, at gengivelse af retsbogsudskrifterne var muliggjort af As hverv som forsvarer.

HD II 537/1997, 26/6 1998

(Byrettens og landsrettens afgørelse er refereret i Lf. Medd. 125/1997.)

Her gengives Højesterets dom:

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Nibe den 12. februar 1997 og Vestre Landsrets 8. afdeling den 15. august 1997.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Kiil, Hornslet, Melchior, Jørgen Nørgaard og Asbjørn Jensen.

Tiltalte har anket med påstand om frifindelse.

Anklagemyndigheden har anket til skærpelse.

Den i byretsdommen omtalte dom afsagt af Retten i Nibe den 15. september 1993 blev stadfæstet af Vestre Landsret den 31. august 1994, dog at citeringen af straffelovens § 155 udgik.

Højesterets bemærkninger.

Referatforbud har bl.a. til formål at sikre, at personer, der har været udsat for en seksualforbrydelse, påføres mindst mulig lidelse ved at anmelde og afgive forklaring om forhold af intim karakter. Dette formål tilsiger, at man med virkning for tiden efter forbudet også kan forbyde offentlig gengivelse af forklaringer, der - som de her omhandlede - er afgivet i et lukket retsmøde og efterfølgende dokumenteret i et offentligt retsmøde uden referatforbud.

Det tiltrædes, at nedlæggelsen af forbudet den 3. april 1995 var nødvendig for at opretholde beskyttelsen af de forurettede, at de ikke kan antages at have frafaldet beskyttelsen, og at der derfor ikke foreligger en krænkelse af Menneskerettighedskonventionens art. 10. Højesteret tiltræder herefter, at tiltalte er fundet skyldig som sket.

Med hensyn til strafudmålingen bemærkes, at det må anses som en skærpende omstændighed, at As gengivelse af retsbogsudskrifterne i bogen var muliggjort ved hans hverv som forsvarer for en af de tiltalte. Under henvisning hertil og til de omstændigheder, der er anført af landsretten, finder Højesteret, at bøden bør forhøjes til 25.000 kr. med en forvandlingsstraf af hæfte i 14 dage.

Med disse ændringer stadfæster Højesteret dommen.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at straffen fastsættes til en bøde på 25.000 kr. med forvandlingsstraf af hæfte i 14 dage.

Sagens omkostninger for Højesteret skal betales af tiltalte.”

Landsforeningens Meddelelse 81/1998

Aflytning - Tilfældighedsfund

Retsplejelovens § 789

Som biprodukt ved aflytning af en telefonboks i et andet sagskompleks fik politiet materiale, der førte til en sigtelse for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer. Politiet undlod at begære aflytningstilladelse i den nye sag. Byretten godkendte ikke, at materialet kunne anvendes.

Københavns Byrets 1. afd. nr. 6366/98, 15/4 1998

For lukkede døre behandlede byretten en begæring om brug af en båndoptagelse som bevismiddel.

Anklageren redegjorde for baggrunden for anmodningen og oplyste herunder, at der var tale om et tilfældighedsfund i forbindelse med en etableret aflytning af en telefonboks i forbindelse med efterforskningen i et andet sagskompleks. Denne efterforskning førte til en sigtelse for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer. Politiet undlod at begære aflytningstilladelse i denne sag, fordi der allerede var etableret aflytning i det andet sagskompleks.

Anklageren gjorde til støtte for anmodningen gældende, at betingelserne for at anvende båndoptagelsen af den aflyttede telefonsamtale mellem de tiltalte var opfyldt, jfr. retsplejelovens § 789, stk. 3.

Forsvarerne protesterede imod, at båndoptagelsen anvendtes som bevismiddel, og gjorde gældende, at betingelserne i retsplejelovens § 789, stk. 3 for anvendelse af tilfældighedsfund ikke var opfyldt, navnlig fordi politiet kunne have forelagt aflytningen for retten, der kunne have taget stilling til, om betingelserne var opfyldt, men politiet undlod dette.

Efter votering afsagde byretten følgende kendelse:

“Efter det oplyste findes betingelserne i retsplejelovens § 789, stk. 3, for at anvende den omhandlede båndoptagelse af den aflyttede telefonsamtale ikke at være opfyldt. Retten har herved lagt vægt på, at det ikke ses godtgjort, at andre efterforsknings-skridt ikke var egnede til at sikre bevis, at politiet efter det oplyste kunne have forelagt aflytningen for retten, og at det indgreb, hvortil der var givet tilladelse ved kendelse, alene førte til en sigtelse for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

T h i b e s t e m m e s:

Anklagemyndighedens begæring om tilladelse til anvendelse af båndoptagelse af aflyttede telefonsamtaler tages ikke til følge.”

Vidnebeskyttelse og betalte vidner

Ser man TV sent om aftenen (og det har redaktøren gjort i sin sommerferie), kan man følge med i en serie fra en amerikansk politistation. Her er det en selvfølge, at man må arrangere vidnebeskyttelsesprogrammer, når almindelige borgere stiller op som vidner ved mafiakriminalitet, og kriminalassistenterne må fra tid til anden indlogere sig på hoteller og moteller med disse skræmte vidner.

Hvis det er herfra, justitsministeren og hans lille eksklusive arbejdsgruppe har deres virkelighed og får ideer fra, minder jeg for god ordens skyld om, at der også næsten hver eneste gang er afhørings-scener, hvor de ellers sympatiske kriminalassistenter anvender vold, trusler, falske foregivender, tilbud om at droppe sigtelsen mod at få oplysninger om andre, samt urigtige oplysninger for at få de anholdte til at aflægge tilståelse.

Seriens forfattere tager ikke på nogen måde afstand herfra. Det skinner igennem, at sådanne efterforskningsmetoder er nødvendige til bekæmpelse af grov eller organiseret kriminalitet (eller hvis man skal hjælpe en kollega i knibe).

Den 6/7 1998 udsendte justitsministeren en pressemeddelelse i anledning af, at han fra sin arbejdsgruppe havde modtaget en rapport om vidnebeskyttelse; ministeren udtalte kønne ord om nødvendigheden af, at myndighederne beskytter vidner. Således lyder budskabet også entydigt i rapporten, der er udarbejdet af *anonyme* repræsentanter fra:

Justitsministeriet
Rigsadvokaten

Politimesterforeningen
Politifuldmægtigforeningen

Rigspolitichefen
Politidirektøren

Dansk Politiforbund
Dansk Kriminalpolitiforening

Altså Tordenskjolds soldater i straffeprocessuelle sammenhænge, men fraværet af repræsentanter for domstolene og advokater er blevet bemærket allerede i den første presseomtale.

En del af arbejdsgruppens forslag er uproblematisk og kræver ikke lovændring.

Særlige venteværelser til vidner, bedre indretning af retsbygninger m.v. og bedre kontakt i form af kontaktpersoner, som vidnerne kan henvende sig til, er da udmærket.

Det kan også i egnede sager være udmærket med forhåndsafgørelser om dørlukning og tiltaltes tilstedeværelse. Redaktøren tror, at det vil spare unødigt nervøsitet, f.eks. i sædelighedssager.

Mere problematisk er bruddet med bevisumiddelbarhedsprincippet i form af tidlig indenretlig afhøring af vidner.

Så længe der ikke er anklageskrift eller en færdiggjort efterforskning, er forsvareren væsentligt dårligere stillet end anklagemyndigheden, når der skal foretages afhøring af anklagevidner til bevisfiksering. Skal den sigtede/tiltalte tilmed udelukkes fra at overvære retsmødet, vil mulighederne for en reel kontraafhøring blive svækket ganske betydeligt.

Selv i arbejdsgruppen med dens ensidige sammensætning er der delte meninger om, hvor meget en sådan tidlig bevisfiksering betyder for beskyttelse af vidnet, og hvorvidt alt giver anledning til øget tryghed hos vidnet. Enkelte politimestre udtrykker tvivl herom, navnlig fordi vidnet normalt genindkaldes til at afgive forklaring under domsforhandlingen, side 16.

Det interessante kommer side 27 ff, hvor man overvejer at tilbyde identitetsskift, flytning til andre landsdele eller et andet land til vidner i grove narko- og rockersager. Det understreges, at der er tale om initiativer over for vidner "i helt enkeltstående og særlige typer af straffesager, der forekommer yderst sjældent." Papir er jo taknemmeligt, tilføjer redaktøren, og hvis man ikke er i stand til at afgrænse området bedre, er der en betydelig risiko for, at den eneste grænse for anvendelse af foranstaltningerne bliver politiets pengepung.

Det erkendes, at det vil være meget vanskeligt at etablere et effektivt egentligt vidnebeskyttelsesprogram i Danmark. Realistisk må det betyde flytning til et andet land. Få personer vil være indstillet på at afbryde enhver kontakt med tidligere omgangskreds og familie. (Familien skal da med, siger redaktøren)

Der er en række økonomiske problemer, der skal løses i forbindelse med identitets-skiftet, men arbejdsgruppen udtaler - helligt - at det må sikres, at den pågældende ikke i forbindelse med identitetsskiftet unddrager sig gældsforpligtelser.

Arbejdsgruppen går ikke rigtig ind til benet med, hvor megen økonomisk hjælp man vil tilbyde et vidne, der vil synge den ønskede melodi, og hvor mange sten, man som tak vil rydde fra hans vej. Det er skuffende, som om man skammer sig lidt. Det siges til sidst side 29: "Der skønnes ikke behov for at fastsætte generelle retningslinier om disse ordninger, der kun vil komme på tale i sjældne situationer."

Man kunne i alle tilfælde fastsætte den generelle retningslinie, at domstolene og forsvarere for tiltalte i retssagen, hvor den pågældende skal vidne, skal være fuldt orienteret om de økonomiske og andre bånd, der binder vidnet til at holde fast i den forklaring, der er aftalt med anklagemyndigheden.

Man må også huske, at reelt udtaler vidnet sig uden risiko for et efterfølgende strafansvar. Hvornår har De senest set, at der er blevet rejst tiltale for falsk forklaring mod et kronvidne? Vidnet kan blive droppet som ubrugeligt i fremtidige sager, hvis det kommer offentligt frem, at forklaringen er falsk, men en straffesag mod vidnet kunne føre til ubehagelige overvejelser om anstiftelse, medvirken og forsæt, så det sker ikke.

Arbejdsgruppens rapport vil blive sendt til høring. Emnet har forud for rapportens fremkomst bl.a. været behandlet i redaktørens artikel i Lf.Medd.124/1996 (side 352ff).

Bogomtale - Spritkørsel af Niels Waage

Denne bog har i førsteudgaven haft en fast plads i redaktørens reol, så man nærmest i blinde kunne gribe efter den. I starten tilbage i 1985 på grund af den udmærkede domspraksis, de senere år fordi man her nemt kunne finde de faste straffepositioner, der ikke er ændret gennem perioden frem til 1998, hvor promillegrænsen blev nedsat.

Det er glædeligt, at der nu er kommet 2. udgaven på Gad Jura, 354 sider hæftet, kr. 496 + moms.

Som alle andre lærebøger, er 2. udgaven vokset betydeligt i omfang. Det skyldes iflg. forfatteren bl.a., "at sanktionerne for det relativt enkle delikt spritkørsel er blevet ganske uoverskuelige, uden at det tjener noget rationelt formål."

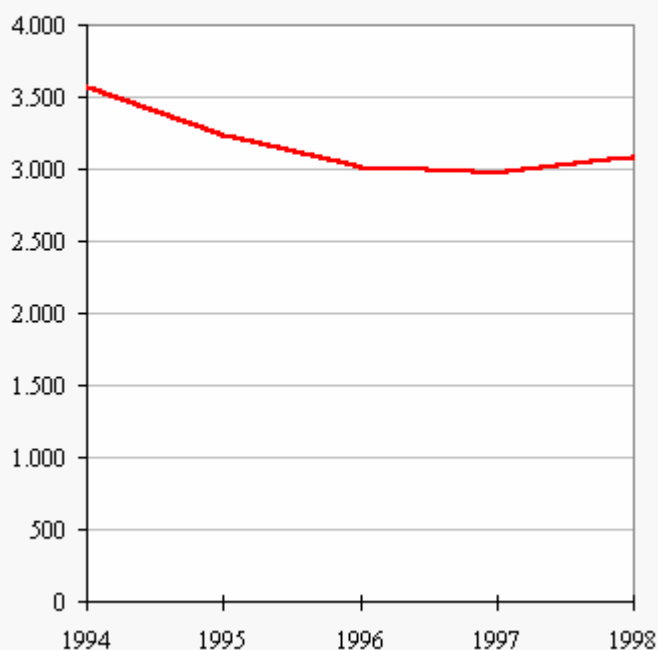
Bogen rummer en detaljeret indholdsfortegnelse, oversigt over strafpositioner, de seneste ændringer af promillegrænsen, litteraturregister, domsregister og stikordsregi-ster - altså en virkelig gennemarbejdet bog, der varmt kan anbefales.

Politiet er kommet på Internettet

Det måtte jo komme, alle andre kan, og nu har Rigspolitichefen fået sin egen hjemmeside, hvor man kan læse om kriminalstatistik, aktuelle efterlysninger, samarbejdet med en tv-station, ikke altid om epokegørende kriminalitet.

Internetslayout tager sig naturligvis bedst ud på skærmen, her har redaktøren selv sammenstrikket et uddrag af , hvad man på et tidspunkt kunne læse på hjemmesiden.

Vold jf. straffelovens § 244

<http://www.politi.dk>

I 1998 er der optaget 3.079 anmeldelser (1997: 2.975) om overtrædelse af straffelovens § 244, der er den "mildeste" af voldsparagrafferne.

Den faldende tendens fra og med 1995, som fremgår af grafen, blev brudt i 1997, da der konstateredes en svag stigning på 0,5%. I år er der tale om en stigning på 3,5%.

mv.

Politistyrken var i slutningen af 1997 på i alt 10.034 (inkl. personalet på Færøerne og i Grønland).

80 nyansatte politibetjente på prøve begyndte i oktober 1997 deres grundlæggende politiuddannelse. Politiets grunduddannelse varer i alt ca. 4 år. Den indledes med et 8 måneders kursus efterfulgt af ca. 13 måneders praktisk uddannelse i en af de storkøbenhavnske politikredse. Politibetjenten skal derpå igen 8 måneder på kursus, der afsluttes med eksamen. Grunduddannelsens sidste modul består af praktisk tjeneste på en politistation samt tjeneste i beredskabssektionen i Københavns politi.....

Københavns Politi kan man også finde på Internettet, men de har tilsyneladende ikke haft så mange penge til rådighed. Opstillingen er lidt mere kedelig og statisk.